

V u o s i k e r t o m u s 2 0 0 2

LSO *osuuskunta*

1913–2003

90 vuotta

LSO-osuuskunta 90 vuotta suomalaisten arjessa ja juhlassa

Parinkymmenen karjanomistajan 11.1.1913 perustamasta maakunnallisesta Lounais-Suomen Osuusteurastamosta kasvoi muutamassa vuodessa suuri suomalainen osuusteurastamo.

90 vuodessa LSO-osuuskunnasta on tullut Itämeren alueen suurimpiin kuuluvan elintarvikekonsernin HK Ruokatalon tärkeä taustavoima, jonka suurin omistaja se on. Tänäpäin joka kolmas Suomessa tuotettu lihakilo markkinoidaan LSO-osuuskunnan teollisuusryhmittymän kautta.

LSO-osuuskunnan tarkoitus ja toiminta-ajatus

Kauas on helpompi nähdä näköalapaikalta. Lihantuottajille näköalapaikan ja vaikutusmahdollisuuden tarjoaa jäsenyys LSO-osuuskunnassa. Se on sitoutunut jäsentensä lihantuotannon kehittämiseen.

LSO-osuuskunta turvaa jäsentensä taloudellisia toimintaedellytyksiä käyttämällä omistajavaltaansa HK Ruokatalo Oy:ssä.

- LSO-osuuskunta tukee jäsentensä lihantuotantoa ja lihan markkinointia omistamalla liha- ja elintarviketeollisuutta
- Valvoo ja ohjaa omistamiensa yritysten liiketoimintaa
- Edistää jäsentensä ja HK Ruokatalon kannattavaa ja kilpailukykyistä liiketoimintaa
- Edistää omistuksiensa arvon säilymistä ja niiden kehittymistä

Turvaa jäsentensä lihantuotannon edellytyksiä

Lihantuottajalle LSO-osuuskunnan jäsenyys ei ole vain kannanotto suomalaisen lihantuotannon puolesta, sillä LSO-osuuskunnalla on todellista vaikutusvaltaa jäsentensä lihantuotannon edellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen. Omistajavalta mahdollistaa tekoja, jotka voi arvostaa myös rahassa.

- Lihantuottajien yhteistyö ja omistajavalta lihanteollisuudessa turvaa jäsenten tuottamien välitys- ja teuraseläinten markkinointia kilpailukykyiseen hintaan.
- Omistajavalta varmistaa oman lihateollisuuden sitoutumisen sekä suomalaiseen raaka-aineeseen että koko lihantuotantoketjun kehittämiseen myös tulevaisuudessa.
- Vaikutuspiirissään olevien yritysten kautta LSO-osuuskunta voi järjestää jäsenilleen mm. tuotannon kannattavuutta ja kehittämistä edistäviä neuvonta- ja koulutuspalveluja.

Keski-Euroopassa vuoden 2001 puolella esiintyneet eläintautiepidemiat olivat hellittämässä vuoden 2002 alussa ja lihantuotannossa palattiin normaaliin päiväjärjestykseen. Ensimmäisen bse-tapauksen löytyminen suomalaisnauhasta joulukuussa 2001 laajensi testauksia ja lisäsi teollisuuden kustannuksia kertomusvuonna, mutta tuottajien, viranomaisten ja teurastamoiden hyvällä yhteistyöllä kuluttajien luottamus kotimaiseen lihaan saatiin kestäväksi.

Maailman sianlihan tuotanto kasvoi vuonna 2002 ja se piti tuottajahinnat laskussa koko EU:n alueella. Vuoden lopulla Suomessa oltiin noin 25 senttiä kilolta alempana kuin vuoden alussa. Kuitenkin meillä tuottajahinta onnistuttiin pitämään koko ajan unionin keskihinnan yläpuolella. Vuoden lopulla Suomessa maksettiin sianlihasta noin 10 senttiä kilolta enemmän kuin EU:ssa keskimäärin. Naudanlihan osalta elpyminen vuoden 2001 lopun bse-kohun aiheuttamasta laskusta tapahtui sangen verkkaisesti ja naudan keskihinta jäi edellisvuotta alemmaksi.

HK Ruokatalo -konserni vahvisti asemiaan kotimaisen raaka-aineen käyttäjänä. Hankintamme myönteisen kehityksen taustavoimana ovat omat sopimustuottajamme, jotka ovat aktiivisesti kehittäneet omaa tuotantoaan. Konsernin hankintayhtiöt toimittivat HK Ruokatalon teollisuudelle 119,9 milj. kiloa lihaa, mistä 66,8 milj. kiloa eli 56 % tuli LSO Foods Oy:n kautta ja 39,5 milj. kiloa eli 33 % Broilertalo Oy:n kautta. Joka kolmas Suomessa tuotettu lihakilo kulkeutui kertomusvuonna markkinoille LSO:n teollisuusryhmittymän kautta.

Sianlihan hankintamme lisääntyi yli neljä miljoonaa kiloa (+ 7,2 %), kun koko maan tuotannon lisäys oli kuusi prosenttia. Konsernin naudan hankinta kasvoi peräti 1,3 miljoonaa kiloa (+ 8,4 %) koko maan tuotannon lisäyksen

ollessa prosentin luokkaa. Siipikarjatuotteiden kulutuksen ripeä kasvu näkyi myös hankinnassamme, joka lisääntyi 11,3 % eli pari prosenttiyksikköä enemmän kuin koko maan kasvu.

Vahva myönteinen kehitys leimasi HK Ruokatalon toimintaa sekä kotimaassa että Baltiassa. Se perustui paljolti niihin tavoitteisiin ja valintoihin, joita olimme asettaneet jo edellisenä vuonna. Liiketoiminnan tehostuminen, parantunut asiakastytyväisyys ja henkilöstön motivoitunut asenne kantoivat hedelmää. Liiketoiminnan tehostumiseen vaikutti merkittävästi koko lihaketjun ohjauksen paraneminen. Siinä on keskeisellä sijalla sopimustuottajien kanssa tehtävä yhteistyö, jonka kehittämistä jatkamme edelleen.

Baltian liiketoimintamme laajeni ja menestyi. Baltiassa on kulutusmahdollisuuksia vielä käyttämättä ja olemme sieltä saaneet tarvittavaa kasvua, mikä on edistänyt myös kotimaan toimintaamme.

Konsernin liikevaihdoksi vuonna 2002 muodostui 633,4 milj. euroa (+ 8,3 %), ja tulos ennen satunnaisia eriä nousi 26,5 milj. euroon (+ 37,9 %).

HK Ruokatalon hallitus on ehdottanut, että vuodelta 2002 maksetaan osinkoa 0,27 euroa osakkeelta. Se on yhtiön historian korkein ja merkitsee LSO-osuuskunnalle yli 2,3 miljoonan euron osinkotuloa. Osuuskunnalle tarjoutuu näin mahdollisuus strategiansa mukaisesti kehittyä edelleen myös taloudellisesti kilpailukykyisenä ja kiinnostavana.

Simo Palokangas

Yleistä

LSO-osuuskunnan perustamisesta tuli 11.1.2003 kuluneeksi 90 vuotta. Juhlavuoden valmistelut ja vietto ovat antaneet tilaisuuden esitellä jäsenille ja julkiselle sanalle osuuskunnan tehtäviä ja asemaa suomalaisen lihatalouden keskeisenä vaikuttajana.

Osuuskuntalaki muuttui

Pitkään valmisteltu uusi osuuskuntalaki astui voimaan kertomusvuoden alussa syrjäyttäen vanhan lain ja sen kanssa mahdollisesti ristiriidassa olevat sääntökohdat.

LSO-osuuskunnan hallitus käynnisti lakimuutoksen johdosta selvitystyön, jonka pohjalta syntyi sääntömuutosehdotus. Hallintoneuvosto käsitteli ja hyväksyi ehdotuksen syksyllä. Sääntömuutos tulee seuraavaksi edustajiston käsitte-lyyn.

Osuuspääoman vahvistaminen

Uuden osuuskuntalain mukaan jäsenellä voi olla osuuksia yli sen määrän, mitä säännöt edellyttävät. Vapaaehtoiset osuudet tuovat pääsääntöisesti samat oikeudet kuin tavalliset osuudet. LSO-osuuskunta on tarjonnut jäsenilleen mahdollisuuden tehdä vapaaehtoisia sijoituksia osuuskuntaan ja tätä mahdollisuutta monet jäsenet ovat käyttäneet. Vapaaehtoisten sijoitusten vaikutuksesta sisään tulevien osuusmaksujen virta monen vuoden tauon jälkeen ylitti ulosmenevien osuusmaksujen virran. Osuuskunnan pitkän aikavälin strategiana on vahvistaa osuuspääomia.

Henkilövalintoja

Hallituksessa vuodesta 1992 lähtien ollut ja vuodesta 1995 varapuheenjohtajana toiminut agrologi Pentti Virtanen jättäytyi pois hallitustyöskentelystä vuoden 2002 lopussa. Uudeksi hallituksen jäseneksi vuoden 2003 alusta lukien hallintoneuvosto valitsi maanviljelijä Jussi Saviojoen Huittisista. Uudeksi varapuheenjohtajaksi vuoden 2003 alusta lukien hallintoneuvosto nimesi Tiina Varho-Lankisen.

Taloudellinen tulos

Osuuskunta luovutti varsinaisen liiketoimintansa HK Ruokatalo -konsernille vuoden 1997 alussa eikä osuuskunnalle sen jälkeen ole enää kertynyt liikevaihtoa, vaan tulot ovat koostuneet HK Ruokatalon ja eräiden muiden maksamista osingoista ja vuokrista. Liiketoiminnan muiden tulojen määräksi muodostui 1,2 milj. euroa (1,2 Meur vuonna 2001). Liikevoitto oli 0,2 milj. euroa (0,7 Meur). Tulos ennen satunnaiseriä oli 2,2 milj. euroa (1,3 Meur).

Liiketoiminnan luovuttamisen jälkeen osuuskunnalla ei ole ollut henkilökuntaa eikä palkkamenoja.

HK Ruokatalo -konsernin liikevaihdoksi muodostui 633,4 milj. euroa (585,0 Meur vuonna 2001) ja tulos ennen satunnaiseriä oli 26,5 milj. eur (19,2 Meur). Konsernin palveluksessa vuoden päättyessä oli Baltian yksiköt mukaan lukien 4.718 henkeä (4.632).

HK Ruokatalo -konsernin omavaraisuusaste nousi vuoden lopussa 41,9 prosenttiin, kun se vuotta aikaisemmin oli 38,5 prosenttia.

Omistusosuus HK Ruokatalossa

LSO-osuuskunta on HK Ruokatalo Oyj:n emoyhteisö. Osuuskunta ja HK Ruokatalo Oyj konserniyhteisöineen muodostavat LSO-konsernin. Vuoden 2002 lopussa osuuskunnan hallussa oli 36,9 % HK Ruokatalo Oyj:n osakkeista ja 88,4 % äänimäärästä. Näillä luvuillaan se oli HK Ruokatalon suurin omistaja.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käytöstä

Hallitus ehdottaa, että vuoden 2002 ylijäämä 1.292.462,36 euroa siirretään vapaaseen omaan pääomaan. Hallitus ehdottaa myös, että osuuspääomalle maksetaan korkoa 10,0 prosenttia.

Turussa 24. helmikuuta 2003

LSO-osuuskunta

Hallitus

LSO-osuuskunnassa oli vuoden 2002 päättyessä 6.982 jäsentä. Vuoden aikana erosi 340 ja liittyi 93 jäsentä.

Edustajiston toimikausi alkoi 1.7.1999 ja päättyi 30.6.2004.

ETELÄ-HÄME

Ali-Lekkala Seppo, Kolila Eero, Lehtinen Sari, Lemola Markku, Lempinen Timo, Nummela Seppo, Näsi Matti, Palvaila Matti, Pura Eero, Rauhamaa Kari M., Saha Pekka I., Seppälä Ari, Seppälä Olli, Silvennoinen Erkki, Suntiala Markku, Suokas Antti, Säynätjoki Ilkka, Vanhanen Carola. Varaedustajat: Pitkänen Pauli, Tuusa Lasse, Kojonsaari Matti, Mäkelä Jukka, Salli Risto, Pirttilä Merja, Marttila Tuomo, Karkkula Juha, Vättö Mauri, Anttila Pertti, Knuutila Matti, Koskela Hannu, Männistö Heikki, Vähämäki Seppo, Jussila Heikki, Kallioinen Tuomo, Kytösaho Veijo, Kaipainen Jukka.

PIRKANMAA

Ala-Orvola Markku, Alasorvari Eija, Anttila Juha, Haavisto Timo, Hämylä Pertti, Kangaspusu Timo, Karppelin Ilmo, Ojanen Riitta, Olkkonen Aatu, Putkisto Markku, Salmesvuori Veikko, Vesa Heini, Vähä-Eskeli Timo. Varaedustajat: Tuhola Ari, Koskinen Tarja-Riitta, Koskimäki Arto J., Kytölä Timo, Neuvonen Hannu, Kylänlahti Jyrki, Syväpää Eero, Honkaniemi Matti, Tapiainen Marko, Hyrkäs Heikki, Haaparanta Merja, Palmu Rauno.

UUSIMAA

Kesäläinen Juha, Koskela Markku, Lehtonen Heikki, Leikola Mikko, Pekkala Timo, Toivonen Janne, Uusitalo Pekka, Viren Arto. Varaedustajat: Tuiskula Jukka, Eeva Jari, Aaltonen Mauno, Laalahti Leena, Kyöstilä Mauri, Mäkipää Marja-Leena, Niemelä Heikki, Suomela Ari.

VARSINAIS-SUOMI

Eklund Antti, Heino Mika, Jokioinen Raimo, Joukas Harri, Keskitalo Miia, Kontu Juha, Kymäläinen Kristiina, Lempa Paavo, Levonen Hannu, Majuri Jaana, Mielikäinen Juha, Mikkola Helmi, Mäkirinta Veikko, Määttänen Aarre, Saksa Vesa, Teperi-Saari Tiina, Toivonen Timo O., Vuorisalmi Tapani, Ylikylä Harri. Varaedustajat: Saarinen Antti, Retulainen Risto, Reponen

Juha, Tammi Markku, Wikström Ilkka, Raukunen Mika, Luhtala Sirkka, Ranta Hemmo, Virtanen Esa, Pirttilä Kai, Tammelin Juha, Antola Tapio, Hallapelto Tuomo, Kerttula Marianne, Nikula Matti, Murto Matti, Mäkinen Irma, Kohmo Jukka, Karru Ilkka.

SATAKUNTA

Asmala Heikki, Eskola Matti, Korkea-osa Mari, Koskiranta Pertti, Kuusiluoma Tapani, Laitolahti Pekka, Levonoja Seija, Marttila Jouni, Mattila Kennet, Peltola Matti, Raiskio Pirjo, Ritakallio Asko, Savijoki Jussi, Seppä Isto, Tammisto Anne, Tatti Jouko, Uusi-Kraapo Seppo, Ylilampi Yrjö. Varaedustajat: Rauvola Timo, Aaltonen Heikki, Erkintalo Antti, Jäneskallio Antti, Luotola Matti, Myllymaa Mauri, Mäkelä Arto, Tammi Pekka.

NYLAND

Broman Guy, Fagerström Rabbe, Lindström Kim. Varaedustajat: Grönqvist Bo, Siggberg Peter, Broman Krister.

ÅBOLAND

Bergqvist Raoul, Varaedustaja: Gröning Bjarne.

Edustajiston varsinainen kokous pidettiin 16.4.2002 Forssassa.

Hallintoneuvosto

Pekka Laurila, mv, Huittinen, puheenjohtaja; Juha Kylämäki, mv, Marttila, varapuheenjohtaja; Matti Aarikka, mv, Nakkila; Seppo Ali-Lekkala, mv, Tammela; Bjarne Gröning, mv, Kemiö; Juha Heikkilä, mv, Orimattila; Heikki Kankare, mv, Marttila; Jukka Kujala, mv, Eurajoki; Markku Laine, agrologi, Mäntsälä; Antti Launto, mv, Sauvo; Pentti Lehmusvaara, mv, Nurmijärvi; Pentti Murto, agrologi, Orivesi; Jukka Mäkilä, mv, Oripää; Kalevi Pukara, mv, Honkajoki; Kari Puttaa, mv, Vehmaa; Jarmo Rintamäki, mv, Ikaalinen; Mailis Risku, emäntä, Kihniö; Mirja Rouhiainen, agronomi, Somero; Ilkka Säynätjoki, mv, Kuhmoinen; Pentti Toivio, mv, Sysmä

Hallintoneuvosto kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa. Hallintoneuvostosta ovat vuoden 2003 päättyessä erovuorossa: Heikki Kankare, Pekka Laurila, Kalevi Pukara, Kari Puttaa, Mirja Rouhiainen, Jukka Mäkilä ja Ilkka Säynätjoki.

Hallitus

Markku Aalto, mv, Jämijärvi, puheenjohtaja 2001-, jäsen 1994-; Pentti Virtanen, agrologi, mv, Huittinen, varapuheenjohtaja 1995-2002, jäsen 1992-2002; Marcus H. Borgström, maa- ja metsätaloustieteiden maisteri, mv, Sipoo, jäsen 1995-; Timo Heikkilä, mv, Rusko, jäsen 1997-17.6.2002; Tiina Varho-Lankinen, kauppatieteiden maisteri, mv, Oripää, jäsen 2001-, varapuheenjohtaja 2003-; Jussi Savijoki, mv, Huittinen, jäsen 2003-; Simo Palokangas, toimitusjohtaja, Säkyliä, jäsen 1994-

Hallituksen kokouksiin osallistuivat lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajat, mv Pekka Laurila ja mv Juha Kylämäki.

Hallitus kokoontui 8 kertaa. Hallituksen ja hallintoneuvoston sihteerinä toimi diplomikirjeenvaihtaja Eva-Stina Engberg.

Tilintarkastajat

Varsinaiset

Kauko Lehtonen, kauppat. maist., KHT, Turku

Pekka Nikula, ekonomi, KHT, Helsinki

Varatilintarkastajat

Jari Henttula, kauppat. maist., KHT, Turku

Mika Kaarisalo, kauppat. maist., KHT, Turku

Markku Aalto
LSO-osuuskunnan
hallituksen puheenjohtaja

Pekka Laurila
LSO-osuuskunnan hallintoneuvoston puheenjohtaja

Tuloslaskelma

(1.000 eur)

	2002	2001	2000	1999	1998
Liiketoiminnan muut tuotot	1.193	1.206	2.467	1.198	1.014
Liikevoitto	246	650	1.618	76	58
Tulos ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	2.166	1.288	2.247	473	1.318
Yli- / alijäämä	1.292	1.177	-246	278	897

Taseyhteenveto 31.12.

(1.000 eur)

Vastaavaa	2002	2001	2000	1999	1998
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	29.176	30.223	30.263	31.074	30.665
Arvostuserät	-	-	-	-	-
Vaihto-omaisuus	-	-	-	-	-
Rahoitusomaisuus	2.652	1.355	1.517	449	2.530
Vastaavaa yhteensä	31.828	31.584	31.779	31.523	33.195

Vastattavaa	2002	2001	2000	1999	1998
Oma pääoma	26.276	24.574	24.457	25.549	26.574
Tilinpäätössiirtojen kertymä	-	4	4	-	-
Pakolliset varaukset	2.212	2.154	2.568	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma	1.641	2.389	3.121	3.879	4.623
Lyhytaikainen vieras pääoma	1.699	2.643	1.630	2.095	1.998
Vastattavaa yhteensä	31.828	31.584	31.779	31.523	33.195

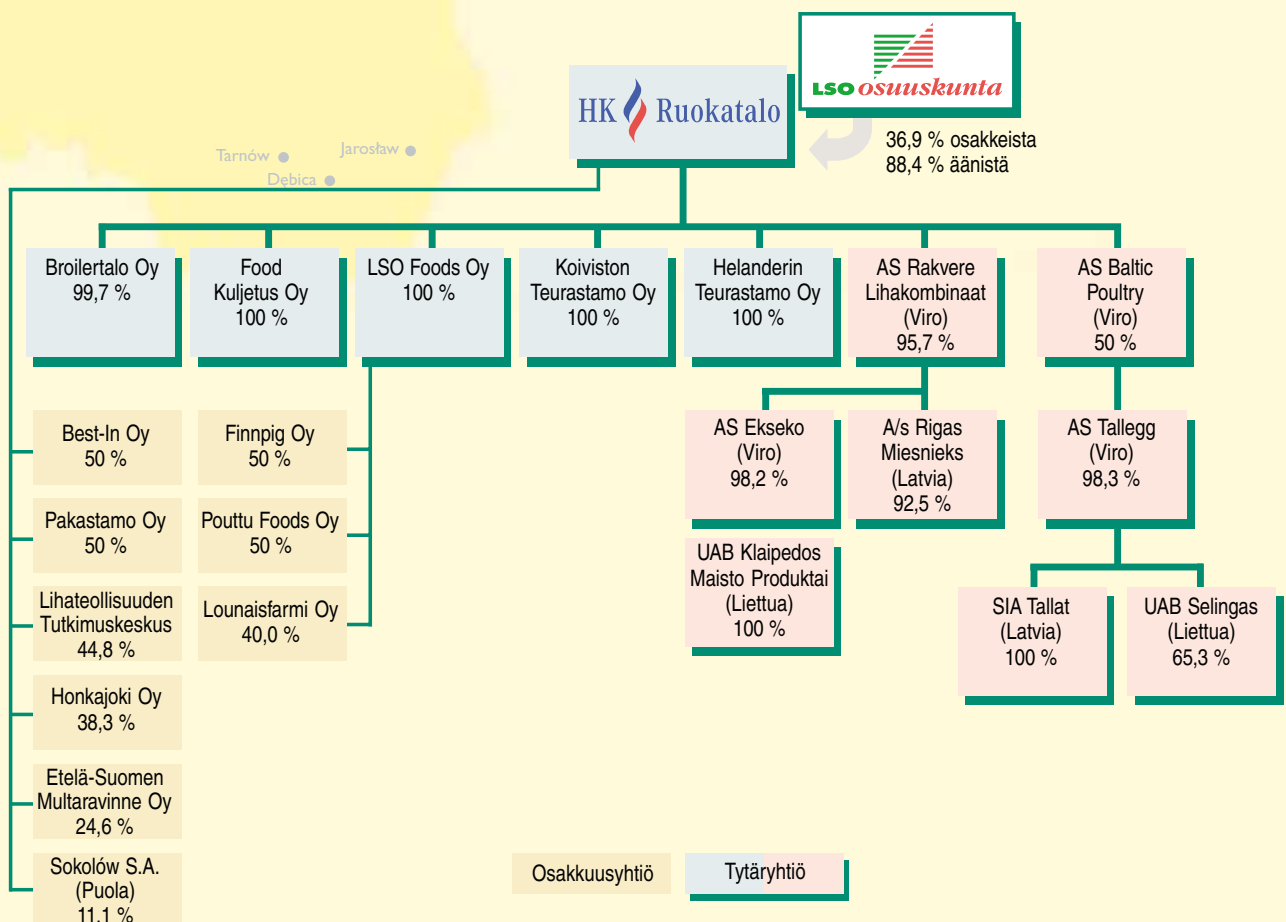
LSO-osuuskunta on merkittävä omistaja ja vaikuttaja

LSO-osuuskunnan kautta lihantuottajat käyttävät omistajavaltaa HK Ruokatalo Oyj:ssä.

LSO-osuuskunta on HK Ruokatalo Oyj:n suurin omistaja: 36,9 % osakkeista ja 88,4 % äänistä (31.12.2002).

HK Ruokatalo on vahva markkinakanava niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Monet HK Ruokatalon tuotemerkeistä Suomessa ja Baltiassa ovat markkinajohtajia omissa tuoteryhmissään.

HK Ruokatalon menestys tuo tulosta jäsenille.

LSO *osuuskunta*

Jäsenyydessä on järkeä.

PL 50 (Kaivokatu 18) 20521 Turku
puh. (02) 267 6111, telefax (02) 250 1707
www.lso.fi